

**Лідери національно-
визвольного руху на
західноукраїнських землях
(1921 – 1938 рр.)**

Митрополит Андрій Шептицький

(1865 – 1944)

- Обстоював ідею незалежності та соборності України;
  - засуджував окупацію Польщею Галичини;
- розбудовував греко-католицьку церкву;
  - був постійним оборонцем українського населення;
- намагався консолідувати політичні сили українського суспільства;
  - захищав права православного населення Волині, Холмщини, Підляшшя та Посяння.

“Ми не поділені на католиків, православних, протестантів, англікан; ми поділені на тих, хто хоче і не хоче Єдності ”

Головні віхи діяльності митрополита у міжвоєнний період

Ініціатор заснування

- 1928 р. – Львівської греко-католицької академії;
- 1929 р. – Богословського наукового товариства;
- 1939 р. – Українського католицького інституту церковного з'єднання ім.митрополита Рутського.

Намагався припинити

- 1930 р. – “пацифікацію”, полонізацію краю.

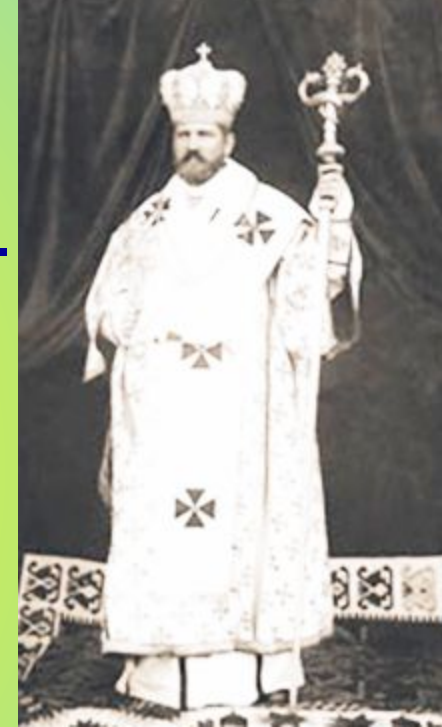
Відкрито засудив у посланнях

- 1933 р. – штучний голод, організований радянською владою в Україні.

Домігся припинення (1938 р.) нищення польськими властями православ'я Волині, Холмщини, Підляшшя та Посяння.

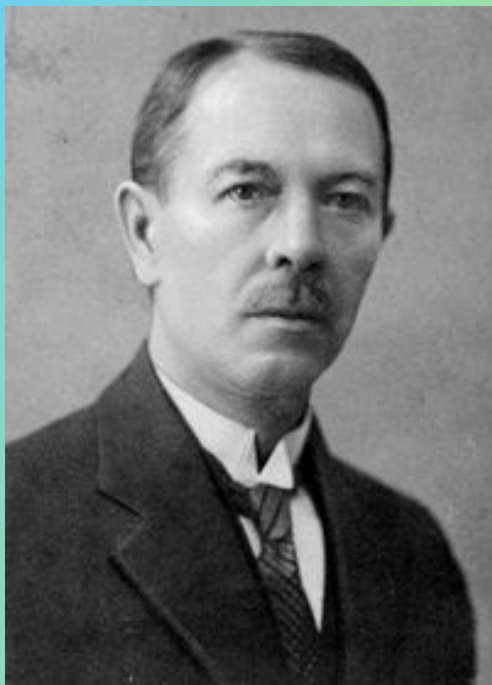
Вітав

- Березень 1939 р. – проголошення незалежності Карпатської України

“Духовний батько” українства

- “Я так дуже хотів би обтерти сльози з очей тих, хто плаче, - потішити кожного, хто сумує, - покріпити кожного, хто слабкий та немічний, - оздоровити кожного, хто хворий...Я хотів би стати всім для всіх, щоб усіх спасти...” (А.Шептицький “З послання до віруючих”)
- *“Сила волі, широта поглядів, гуманізм здобули йому загальну повагу й зробили найвпливовішою постаттю у західноукраїнському суспільстві”
(О.Субтельний)*
- “Перш за все митрополит був главою Церкви, главою народу, який не мав своєї держави. І тому його першим завданням було відстоювати цей народ на всіх рівнях...” (І.Єгорова)
- *“...Він був такий добрий, таке гаряче, широке серце. Під кожним оглядом – виняткова людина” (Отець Климентій)*

(1877 – 1942)

*Голова Української
парламентської
репрезентації у
Варшавському
Парламенті
(1928 – 1935)*

Дмитро Левицький

- 1921 – 1922 рр. - лідер патріотичної організації “Молода Галичина”;
- 1923 – 1925 рр. - редактор газети «Діло»;
- **Один із лідерів Українського національно-демократичного Об'єднання (УНДО);**

- Ініціатор, а згодом противник політики “нормалізації”.

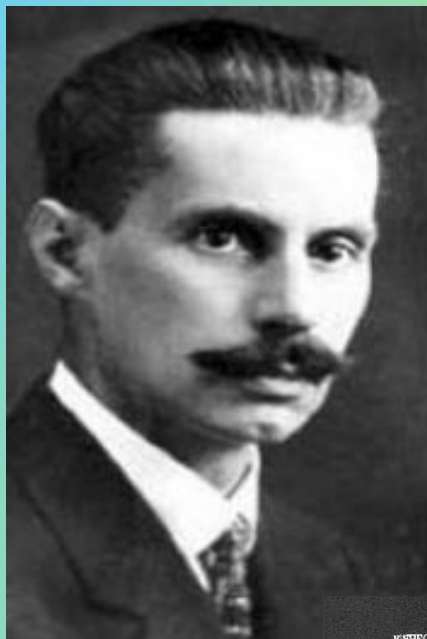
Авторитет, який здобув В. Мудрий, займаючись громадською діяльністю, дав можливість йому на початку 1930-х рр. стати одним із лідерів політичного життя Галичини.

Я.Комарницький

Василь Мудрий

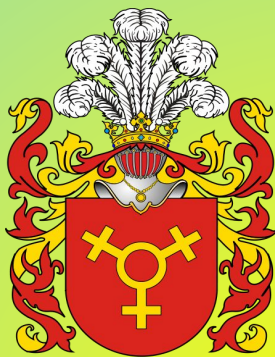
(1893—1966)

- Журналіст, публіцист, громадський діяч.
- Один із ініціаторів перепоховання І. Франка та створення пам'ятника Великому Каменяреві у Львові.
- Активний дослідник та організатор допомоги жертвам Голодомору 1933р.
- Один із засновників УНДО.
- 1935 р. – депутат польського сейму, Голова української парламентської репрезентації.

В'ячеслав Липинський

(1882 - 1931)

- Засновник Українського союзу хліборобів-державників (УСХД)

- Ідеолог "українського гетьманського націоналізму"

- **Досягнути консолідації українського народу і перетворити його на повноцінну державну націю можна лише шляхом пробудження і зміцнення почуття територіального патріотизму та солідарності між усіма громадянами України...**

Дмитро Донцов

(1883 - 1973)

Праці Донцова значною мірою сприяли послабленню впливу комуністичних ідей та москвофільства на суспільну свідомість Західної України.

**Ідеолог
“українського
націоналізму”**

1922 – 1939 рр. – працює у Львові, керівник редакції “Літературно-наукового вісника”, автор праць “Підстави нашої політики”, “Де шукати українських традицій”, “Криве дзеркало української літератури”, “Естетика декаденсу”, “Націоналізм”.

Євген Коновалець

(1891 - 1938)

“Полковник Коновалець жив в епоху, яка жахливо, до краю звузила... вибір: або животіння, або гідність. Він вибрав останнє”

В.Скुरатівський

1920 р. – ініціатор створення Української військової організації;

1921 р. – очільник Начальної команди УВО у Львові, організатор Другого зимового походу Армії УНР;

1929 р. – очолив Організацію Українських Націоналістів;

1938 р. – загинув у Роттердамі від рук агента НКВС.

“Євген Коновалець – одна з видатних постатей української історії.., військовий діяч, який мав незаперечні організаторські здібності” (С.Махун)

Августин Волошин

(1874 - 1945)

Ініціатор національного руху
карпаття:

1920 р. – заснував т-во “Просвіта”;
заснував Християнсько-народну партію;
випускання “Свобода”, “Благовісник”,
“Українське слово”, “Учительський
голос”;

1918 – 1939 р. – лідер державотворчих
процесів у Карпатській Україні.

*Борюся за автономію Закарпаття, але
не маю автономії від чехів, бо ми
будемо боротися за Українську державу, за*

яку будемо боротися до останньої краплі крові...»

Августин Волошин

Питання для обговорення

- Що об'єднувало лідерів національно-визвольного руху Західної України?
- Чим відрізнялися погляди діячів на цілі і засоби національної боротьби?
- Чи відомо про факти співпраці діячів між собою?
- У чому полягає історичне значення діяльності лідерів національно-визвольного руху в західноукраїнських землях?

Використані джерела

1. Довідник з історії України (А-Я)/ За заг. ред. І. Підкови, Р.Шуста. – К.: Генеза, 2001. – 1136 с.
2. Нартов В. В. Видатні особистості України. – Харків: Книжковий Клуб “Клуб Сімейного Дозвілля”, 2007. – 400 с.
3. Хрестоматія з історії України. Практичний довідник/ Уклад. Воропаєва В.В. – Харків: ФОП Співак В.Л., 2010. – 464 с.
4. www.wikipedia.com.ua